



นิทานสุภาษิตจีน (76)

成语故事 (七十六)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 假痴不癫/假癡不癡 Jiǎ chī bù diān เจี้ย ชือ บู้ เตียน คำว่า 假 jiǎ เจี้ย แปลว่า แสร้ง ปปลอม คำว่า 痴/癡 chī ชือ แปลว่า โง่ ติ่ม ปัญญาอ่อน เพี้ยน คำว่า 不 bù บู้ แปลว่า ไม่ และคำว่า 癫 diān เตียน แปลว่า บ้า สติพันเพี้ยน เมื่อนำมารวมกันเป็น ภาษิตแปลว่า แสร้งเพี้ยนแต่ไม่ได้บ้า หมายถึงถึงคนที่มีแผนการอันลึกลับอยู่ในใจลึกอย่างหนึ่ง แต่เมื่อยามที่ยังไม่ถึงกาลเวลาอันสมควร เขาก็จะทำตัวเป็นคนโง่ คนเพี้ยนอะไรทำนองนี้ แต่เมื่อสบโอกาสอันงามแล้ว เขาก็จะรีบชิงฉวยโอกาสนั้นมาอย่างรวดเร็ว จนคนผู้คนรอบข้างเขาไม่อาจตั้งตัวได้ทัน ซึ่งคำว่า 假痴不癫/假癡不癡 แสร้งเพี้ยนแต่ไม่ได้บ้า มีปรากฏในกลยุทธ์สามสิบหกอย่างของซุนหวู่ โดยกลยุทธ์นี้เป็นกลยุทธ์ลำดับที่ยี่สิบเจ็ด ในบทความนี้จะขอแนะนำเรื่องราวการใช้กลยุทธ์นี้ ในยุคสามก๊กมาเล่าสู่กัน

จีนในยุคสมัยสามก๊ก 三国/三國/ Sān Guó ซานกั๋ว รัฐทางทิศเหนือที่ครองความยิ่งใหญ่ที่สุดคือรัฐเว่ย (หรือยูยก๊ก) 魏国/魏國 Wèi Guó เว่ยกั๋ว รัฐเว่ยในยุคก่อตั้งนั้นมีผู้นำที่เก่งกล้าสามารถนามว่า ฉ่าเซา (โจโฉ) 曹操 Cáo Cāo ในยุคของโจโฉนี้มีผู้คนที่มีความสามารถมากมายมาทำงานร่วมกับโจโฉ หนึ่งในนั้นคือชื่อหม่าอี้(สุมาอี้) 司马懿/司馬懿 Sīmǎ Yì ทำให้โจโฉยิ่งใหญ่อีกขึ้นมาได้อย่างรวดเร็ว หลังยุคโจโฉแล้ว ลูกโจโฉนามว่า ฉ่าพี(โจผี) 曹丕 Cáo Pī ได้ขึ้นครองอำนาจแทน

และได้ล้มล้างราชวงศ์ฮั่นลงแต่งตั้งตนเองเป็นฮ่องเต้ ในช่วงนี้เองชื่อหม่าอี้ได้ก้าวขึ้นมาเป็นอำนาจทั้งด้านการเมืองและการทหาร หลังยุคโจผีแล้ว ชื่อหม่าอี้ก็ยังมีอำนาจมากยิ่งขึ้น จนมาถึงสมัยฮ่องเต้โจฮอง ชื่อหม่าอี้ได้ขึ้นเป็นถึงอัครมหาเสนาบดีและควบคุมตำแหน่งราชครู ทั้งยังสนิทสนมกับฮ่องเต้ใหม่ที่เพิ่งมีพระชนมพรรษาเพียงเก้าพรรษา จึงเป็นที่พึ่งเลี้ยงของเหล่าเชื้อพระวงศ์และเหล่าขุนนาง เมื่อชื่อหม่าอี้คิดคำนวณอย่างรอบคอบแล้วเห็นว่า อำนาจของตนในตอนนี้นឹងจะทำอะไร



(ที่มาภาพ <http://image.baidu.com/search>)

ไม่ได้ จึงแสร้งลาป่วย นอนพักฟื้นอยู่ในบ้าน แต่เหล่าเชื้อพระวงศ์ทั้งหลายก็ยังไม่ไว้วางใจ โดยเฉพาะ ฉ่าเส่ง(โจฮอง) 曹爽 Cáo Shuǎng พระเจ้าอาของฮ่องเต้โจฮอง มักส่งคนไปสังเกตการณ์บ้านชื่อหม่าอี้เสมอ โดยเฉพาะครั้งหนึ่ง เขาส่งขุนนางผู้ใหญ่คนหนึ่งไปเยี่ยม ชื่อหม่าอี้ทำที่เป็นป่วยหนัก ผมเผ้ายุ่งเหยิง เมื่อคุยกัน ก็ทำเป็นหูหนวก ฟังความไม่ค่อยได้ยิน จนถึงกับต้องเขียนหนังสือคุยกัน และยามเขียนหนังสือก็มือสั่นไม่มีเรี่ยวแรง เมื่อขุนนางคนนั้นกลับไปรายงานให้ ฉ่าเส่งแล้ว ฉ่าเส่งก็ค่อยเบาใจ และเชื่อแน่ว่า ชื่อหม่าอี้ป่วยหนักและไม่นานก็คงตาย ส่วนฝ่ายชื่อหม่าอี้ เมื่อขุนนางใหญ่คนนั้นกลับไปแล้ว ก็รีบเรียกประชุมสมาชิกครอบครัว พร้อมบอกว่า ตอนนี้โอกาสใกล้มาถึงแล้ว ให้ทุกคนเตรียมพร้อมตลอดเวลา และก็รีบไปตั้งคาคด ฮ่องเต้โจฮองได้เสด็จประพาสนอกเมือง ได้นำข้าราชการบริพารทั้งหลายออกนอกเมืองไปด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ ชื่อหม่าอี้จึงนำกำลังเข้าปฏิวัติ ยึดอำนาจ และปิดประตูเมือง หลังการเจรจาผลประโยชน์ลงตัว ฮ่องเต้โจฮองได้กลับเข้าเมืองอีกครั้ง แต่บรรดาเชื้อพระวงศ์และขุนนางฝ่ายตรงข้ามชื่อหม่าอี้ก็ต้องถูกประหารเสียสิ้น นับจากนั้น ตระกูลชื่อหม่าอี้ก็มีอำนาจเหนือตระกูล ฉ่า(โจ) ฮ่องเต้ของตระกูล ฉ่า(โจ) ก็เป็นเพียงหุ่นเชิดให้กับพวกเขาเท่านั้น ซึ่งมัน

ก็ช่างเหมือนสมัยโจโลใช้ฮ่องเต้ฮั่นเป็นหุ่นเชิด
เลยทีเดียว

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：假作不知而
实知，假作不为而实可为。

成語比喻：假作不知而
實知，假作不為而實可為。

Chéngyǔ bǐyù: jiǎ zuò bù
zhī ér shí zhī, jiǎ zuò bù wéi
ér shí kě wéi。

เฉิงยวี่ ปี้ยวี่: เจี้ย จั้ว ปู้ จื่อ เออร์ ฉือ จื่อ,
เจี้ย จั้ว ปู้ เหวยี่ เออร์ ฉือ เซอ เหวยี่.

สุภาษิตเปรียบว่า แสร้งทำไม่รู้ แต่รู้จริง
แสร้งไม่ทำ แต่ทำจริง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

他嘴说不想当领导，说自己没有
能力，其实他是在用假痴不癫计，
我非常了解他。

他嘴說不想當領導，說自己沒有
能力，其實他是在用假癡不癡計，
我非常了解他。

Tā zuǐ shuō bù xiǎng dāng
lǐngdǎo, shuō zìjǐ méiyǒu nénglì, qíshí
tā shì zài yòng jiǎ chī bù diān jì, wǒ
fēicháng liǎojiě tā。

ทา จูย ฉวี่ ปู้ เสี่ยง ตัง หลิงต่าว, ฉวี่ จื่อ จี เหมยโฮยว
เหมิงลี่, ฉีฉือ ทา ฉือ โจ โยง เจี้ย ซือ ปู้ เตียน จี, หว่ว เฟย
ฉาง เหลียวเจี้ย ทา.

ปากเขาก็พูดว่าไม่อยากเป็นผู้นำ อ้างว่าความสามารถ
ของตนไม่ถึง แต่ในความเป็นจริงแล้วเขากำลังใช้กลอุบาย
แสร้งเพี้ยนแต่ไม่บ้า ฉนรู้จักเขาดี

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง